

Zespół Szkół Zawodowych Nr 2
im. 5 Pułku Ułanów Zasławskich
w Ostrołęce

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

ZESPOŁU SZKÓŁ ZAWODOWYCH Nr 2
im. 5 PUŁKU UŁANÓW ZASŁAWSKICH
W OSTROŁĘCE

na lata 2015-2020

Podstawa prawna Szkolnego Programu Profilaktyki:

- Ustawę o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku, ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 56, poz.458).
- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008r. (Dz. U. z 2008r. Nr 180 poz.1108)
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26 października 1982 r. (tekst jednolity – Dz. U z 2007 r. Nr 70, poz. 473; z późn. zm.)
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485; z późn. zm.
- Ustawa. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dn. 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity- Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm)
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Nauki i Sportu z dn. 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach , (Dz. U. z 7 maja 2013r poz. 532).
- Rządowy program na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”,
- Rządowy program wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach-Bezpieczna +
- Statut Szkoły,
- Program wychowawczy Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Ostrołęce,

Program szkolnej profilaktyki to ogół działań chroniących młodzież przed zakłóceniami w rozwoju i interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń. Obejmuje działania podejmowane w czasie realizacji programów nauczania i programu wychowawczego, gdy realizowane są zadania ogólne szkoły, a także działania specyficzne dla profilaktyki.

Realizacja Szkolnego Programu Profilaktyki to stały, niekończący się proces wspomagania ucznia w radzeniu sobie z problemami i zagrożeniami, to proces ograniczający i likwidujący czynniki, które zaburzają jego rozwój. W tym znaczeniu profilaktyka tworzy warunki do realizacji programu wychowawczego, zabezpieczając przed pojawieniem się dysfunkcji.

Zachowania ryzykowne

Zachowania ryzykowne to działania zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji, a więc zaburzającymi prawidłowy rozwój.

Czynniki ryzyka - cechy, sytuacje, warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych:

- środowisko społeczne promujące negatywne wzorce zachowań,
- normy społeczne prowokujące zachowania niekorzystne,

- modelowanie zachowań ryzykownych w domu i w szkole,
- konflikty i doświadczenie izolacji w dzieciństwie,
- grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania destrukcyjne, niskie wyniki w szkole i brak celów życiowych

Najczęściej pojawiające się zachowania ryzykowne (obszary problemowe).

Z przeprowadzonej diagnozy środowiska szkolnego wynika, że najczęściej występującymi zachowaniami ryzykownymi są:

- brak kultury osobistej (wulgaryzmy, agresja),
- uzależnienia: (palenie tytoniu, używanie alkoholu, używanie innych środków psychoaktywnych -narkotyków, środków wziewnych, leków, sterydów, anabolików, dopalaczy,)
- wysoka absencja na zajęciach lekcyjnych,
- wczesna inicjacja seksualna,
- problemy natury emocjonalnej: zaburzenia nastroju, niska samoocena

Głównym celem programu jest:

"Wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju psychofizycznym i społecznym poprzez redukcję czynników ryzyka i wzmacnianie czynników chroniących."

Cele szczegółowe:

- kształtowanie bezpiecznego i przyjaznego klimatu w szkole,
- wzmacnianie więzi z rodzicami,
- budowanie pozytywnego stosunku do szkoły,
- uczenie radzenia sobie z emocjami,
- kształtowanie zachowań związanych z grupą rówieśniczą,
- rozwijanie różnych form zainteresowań uczniów,
- doskonalenie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli i rodziców,
- wdrażanie do poszanowania i uznania za pożądanych wartości i norm moralnych,
- wsparcie w trudnych, kryzysowych sytuacjach,
- poznanie i stosowanie zasad zdrowego stylu życia,

Program profilaktyki zakłada współpracę z instytucjami wspierającymi szkołę:

- Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrołęce,
- Komendą Policji w Ostrołęce-Wydział Prewencji,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Ostrołęce
- Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrołęce,
- Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrołęce,
- inne placówki i instytucje wspierające działania profilaktyczne szkoły

Metody realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki.

Metody informacyjne: pogadanki, spotkania ze specjalistami, prezentacje multimedialne, filmy, praca z tekstem, seanse kinowe, spektakle teatralne.

Metody edukacyjne: realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych, gry i zabawy dydaktyczne, drama, burza mózgów, dyskusja, uroczystości szkolne.

Metody alternatywne: koła zainteresowań, wycieczki, rajdy, zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania, wolontariat

Metody interwencyjne: łagodzenie skutków: kierowanie uczniów do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, zapewnienie pomocy psychologiczno- pedagogicznej- pomocy specjalistów, powiadamianie odpowiednich organizacji w sytuacjach kryzysowych zagrażających zdrowiu i życiu dziecka współpraca z policją, sądem, specjalistycznymi ośrodkami.

Przewidywane efekty działań profilaktycznych:

- uczniowie potrafią dbać o własne zdrowie i bezpieczeństwo,
- uczniowie zgodnie współdziałają w grupie rówieśniczej,
- nawiązują właściwe relacje z rówieśnikami i dorosłymi
- stosują się do norm i zasad obowiązujących w szkole, w domu, w społeczeństwie.
- potrafią komunikować się z otoczeniem, sygnalizować swoje potrzeby,
- znają konsekwencje zażywania środków psychoaktywnych, palenia tytoniu, spożywania alkoholu i wpływu środków psychoaktywnych na ich zdrowie
- uczniowie potrafią podejmować świadome decyzje w sytuacjach ryzykownych,
- nie podejmują ryzykownych zachowań,
- uczniowie radzą sobie w sytuacjach trudnych, wiedzą do kogo zwrócić się o pomoc.

Ewaluacja programu

Ewaluacja programu posłuży do uzyskania informacji na temat stopnia osiągniętych celów i efektów programu. Oceny skuteczności programu dokonają jego uczestnicy. Szkolny Program Profilaktyki podlega ewaluacji dokonywanej raz w roku.

Podstawą ewaluacji jest:

1. Analiza szkolnego programu profilaktyki dokonywana przez wychowawców w klasach według ustalonego scenariusza zajęć.
2. Analiza wyników w nauce, zachowaniu i frekwencji.
3. Analiza udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych i innych formach aktywności pozaszkolnej.
4. Analizy dokumentacji wychowawców klasowych oraz pedagoga szkolnego., doradcy zawodowego
5. Obserwacja uczniów w różnych sytuacjach podczas zajęć w szkole i poza szkołą.
6. Rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami.

Opracowaniem i prezentacją wyników ewaluacji programu zajmie się Zespół ds. profilaktyki.

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Zadania	Proponowane sposoby realizacji	Odpowiedzialni
Kształtowanie bezpiecznego i przyjaznego klimatu w szkole	• Systematyczna diagnoza stanu bezpieczeństwa uczniów (bieżąca obserwacja, ankietowanie, zbieranie wniosków i uwag, inne) • Prowadzenie zajęć integrujących w klasach, w szczególności w klasach pierwszych • Upowszechnianie idei akceptacji różnorodności uczniów, również uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi • Szybkie reagowanie na sytuacje trudne zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży • Współpraca z instytucjami i osobami wspierającymi pracę wychowawczo-profilaktyczną szkoły • Monitoring wizyjny i jego bieżąca analiza • Przestrzeganie norm grupowych. • Dobra organizacja pracy szkoły (sprawne zarządzanie, jasne procedury postępowania, przejrzysty plan pracy szkoły, racjonalnie opracowany plan zajęć dla młodzieży i nauczycieli, stała opieka nauczycieli podczas zajęć, dyżury nauczycieli na korytarzach podczas przerw. • Udział członków społeczności uczniowskiej w podejmowaniu decyzji dotyczących uczniów, zachęcanie do większej aktywności i samodzielności. • Promowanie szacunku i podmiotowości każdego członka społeczności szkolnej.	Dyrekcja szkoły wszyscy wychowawcy, i nauczyciele, pedagog szkolny, koordynator d/s bezpieczeństwa
Wzmacnianie więzi między rodzicami i dziećmi.	• Okazywanie szacunku rodzicom jako pierwszym wychowawcom. • Wstrzymywanie się z wszelkimi uwagami na temat rodziców wobec ich dzieci, a zwłaszcza klasy dziecka. • Organizowanie na terenie szkoły grup warsztatów wychowawczych dla rodziców. • Efektywne wykorzystanie wywiadówek w celu wzmacniania więzi rodziców i dzieci. • Realna współpraca z rodzicami na terenie szkoły; udział rodziców w imprezach i uroczystościach szkolnych. • Wykorzystanie różnorodnych umiejętności rodziców, spotkania z rodzicami z racji wykonywanego zawodu.	wszyscy wychowawcy i nauczyciele

Budowanie pozytywnej więzi uczniów ze szkołą.	• Popieranie i rozwój samorządności uczniów. • Udział młodzieży w projektowaniu i urządzaniu wystroju wnętrz klas szkolnych. • Poszerzanie oferty kół zainteresowań. • Rozwój indywidualnych zainteresowań młodzieży • Motywujący system oceniania. • Wyrażanie uznania za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności. • Odnoszenie się do uczniów z szacunkiem. • Stawianie wymagań stosownie do możliwości uczniów. • Życzliwa atmosfera na lekcji.	dyrekcja szkoły, opiekunowie SU, pedagog szkolny, doradca zawodowy, wszyscy wychowawcy i nauczyciele
Uczenie radzenia sobie z własnymi emocjami i innych osób	• Uczenie rozpoznawania emocji i sposobów radzenia sobie z nimi • Rozwijanie poczucia własnej wartości. • Zwiększanie szacunku do samego siebie. • Kształcenie umiejętności podejmowania przemyślanych decyzji. • Pobudzanie wrażliwości na sprawy innych ludzi.	wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny
Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.	• Rozwijanie umiejętności interpersonalnych. • Podejmowanie właściwych decyzji , również w sytuacjach kryzysowych • Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, złością, smutkiem • Rozwijanie umiejętności zachowań asertywnych.	wychowawcy, pedagog szkolny, doradca zawodowy,
Kształtowanie zachowań związanych z grupą rówieśniczą.	• Poinformowanie o zagrożeniach wynikających ze strony różnych grup młodzieżowych. • Pomoc w tworzeniu związków z pozytywnie funkcjonującymi grupami. • Proponowanie spędzania czasu w bezpieczny sposób. • Wyczulenie uczniów na zagrożenie manipulacją. • Dbłość o zgodne funkcjonowanie oraz o integrację zespołów klasowych. • Kształtowanie umiejętności porozumiewania się i współpracy w grupie. • Pozyskiwanie uczniów do działań profilaktycznych.	wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny
Rozwijanie różnych form zainteresowań uczniów	• Diagnoza własnych cech i predyspozycji • Angażowanie młodzieży do udziału w zajęciach pozalekcyjnych uwzględniając ich pasje i zainteresowania, • Kształtowanie nawyku aktywnego spędzania czasu wolnego • Wskazywanie szans i zagrożeń, jaki niesie ze sobą korzystanie z masmediów	Pedagog szkolny, doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego

Rozwój kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli i rodziców	1. Rozwój umiejętności interpersonalnych: • postrzegania i rozumienia ludzi pomagania i wpływania • rozwiązywania problemów i konfliktów związanych z wykorzystywaniem osobistych doświadczeń. 2. Rozwój umiejętności dydaktycznych: doskonalenie i stosowanie nowoczesnych metod nauczania, umiejętne wykorzystywanie treści nauczania przedmiotów do przekazywania treści prozdrowotnych 3. Rozwój umiejętności profilaktycznych: • Poszerzanie wiedzy i umiejętności z zakresu psychoprofilaktyki (istoty, celu, zadań, strategii działania), • Poszerzanie umiejętności z zakresu konstruowania i oceniania skuteczności programów profilaktycznych.	dyrekcja szkoły, wszyscy nauczyciele
Wdrażanie do poszanowania i uznania za własne wartości i norm moralnych	• Podtrzymywanie tradycji związanych z patronem szkoły 5 PUZ. • Kształtowanie umiejętności postępowania według powszechnie uznawanych za moralne i etyczne wartości. • Zaangażowanie religijne	wszyscy nauczyciele

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W OBSZARACH PROBLEMOWYCH

OBSZAR PROBLEMOWY AGRESJA PRZEMOC

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny
1. Diagnoza stanu bezpieczeństwa szkoły	Stały monitoring problemu, ankietowanie, zbieranie wniosków i uwag, obserwacja bieżąca, współpraca z Policją, Strażą Miejską	Uczniowie czują się bezpiecznie w szkole; uczniowie, nauczyciele posiadają wiedzę z zakresu reagowania na sytuacje trudne	Dyrekcja szkoły, koordynator ds. bezpieczeństwa, wszyscy pracownicy szkoły
2. Zapoznanie uczniów z pojęciem agresja, przemoc, w tym cyberprzemocy oraz ze sposobami radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych	Godziny wychowawcze. poruszające tematykę agresji, przemocy, cyberprzemocy i konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy	Uczeń rozróżnia postawy powszechnie uważane za właściwe lub niewłaściwe; dostrzega istotne różnice; potrafi konstruktywnie rozwiązywać problem/konflikt	Nauczyciel wychowawca, inni nauczyciele, pedagog szkolny
3. Wulgaryzm jako przejaw agresji i stresu,	Godzina z wychowawcą — przypomnienie mechanizmu powstawania agresji i stresu; rola postawy asertywnej.	Uczeń rozumie, że z agresją można sobie poradzić, przeciwdziałać jej i rozładować we właściwy sposób, a skutki stresu znacznie złagodzić.	Nauczyciel-wychowawca inni nauczyciele, pedagog szkolny
4. Spotkania z Policją, Strażą Miejską	Pogadanki przeprowadzone przez funkcjonariuszy policji, Straży Miejskiej	Uczeń zapoznaje się z odpowiedzialnością karną związaną ze stosowaniem przemocy	Nauczyciel-wychowawca inni nauczyciele, pedagog szkolny

OBSZAR PROBLEMOWY BRAK KULTURY OSOBISTEJ

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny
1. Zapoznanie uczniów z pojęciem kultury osobistej (od zasad higieny do świadomego odbioru kultury).	Godziny wychowawcze na temat: czym charakteryzuje się człowiek kulturalny. Zajęcia dotyczące savoir-vivre	Uczeń nazywa i rozróżnia postawy powszechnie uważane za właściwe lub niewłaściwe; dostrzega istotne różnice.	Nauczyciel języka polskiego, wychowawca, inni nauczyciele
2. Sposób ubierania się jako komunikat: „kim jestem”	Godziny wychowawcze na temat: mój wygląd świadczy o mnie. Stroje na różne okazje. Zajęcia na języku polskim i innych przedmiotach	Uczeń zdaje sobie sprawę z faktu, że strój pełni rolę komunikatu i świadczy o kulturze osobistej. Umiejętnie dyskutuje i wyraża swoje poglądy. Uczeń potrafi ubrać się stosownie do okazji.	Nauczyciel języka polskiego, wychowawca, inni nauczyciele, rodzice ucznia
3. Spotkania z rodzicami	Spotkania podczas wywiadówek	Rodzic wpływa na poziom kultury osobistej swego dziecka	Wychowawcy

OBSZAR PROBLEMOWYUZALEŻNIENIA

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny
1. Dostarczanie informacji o mechanizmach i następstwach stresu oraz sposobach radzenia sobie ze stresem	Godzina wychowawcza. Dyskusje, filmy, plansze, ulotki	Uczeń potrafi rozpoznać sytuacje stresowe oraz ocenić ich wpływ na własne życie.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog
2. Dostarczanie informacji o mechanizmach i następstwach uzależnienia	Godziny wychowawcze dotyczące problematyki uzależnień od środków psychoaktywnych (alkohol, papierosy, dopalacze, sterydy, leki i inne), gier komputerowych, Internetu, hazardu.	Uczeń zna realne konsekwencje wczesnego picia alkoholu, zażywania narkotyków, sterydów, dopalaczy oraz palenia papierosów. Rozumie, że uzależnienie powoduje szkody emocjonalne, zdrowotne i prawne.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog
3. Uczenie konstruktywnego odmawiania	Godzina z wychowawcą, zebrania z rodzicami, spotkania z pedagogiem i psychologiem	Uczeń wykazuje postawę asertywną, nabył umiejętności odpierania presji.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny
5. Zachęcanie do kreatywnego sposobu spędzania czasu wolnego, budzenie zainteresowań.	Zajęcia warsztatowe propagujące szeroko pojętą sztukę, Zajęcia sportowo-ruchowe z elementami sztuk walki	Uczeń nabył umiejętność organizowania sobie czasu wolnego, angażuje się w działania promujące wizerunek szkoły Uczeń podniósł swoją samoocenę oraz poczucie bezpieczeństwa	Nauczyciele wychowania fizycznego, instruktor sztuk walki, doradca zawodowy

**OBSZAR PROBLEMOWY – WYSOKA ABSENCJA NA ZAJĘCIACH
LEKCYJNYCH**

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny
Praca z uczniami wagarującymi	Godzina wychowawcza, zebrania z rodzicami, spotkania z pedagogiem i psychologiem.	Zmiana postaw i zachowań młodzieży	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, doradca zawodowy
Pomoc indywidualna w rozwiązywaniu konkretnych sytuacji	Rozmowy indywidualne, pomoc młodzieży w wyrabianiu nawyku systematycznego uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych i praktycznych. konkretnych sytuacji	Uzyskanie dodatkowych informacji o uczniach oraz wskazówek do dalszej pracy profilaktycznej. Uczeń otrzyma fachową pomoc od specjalisty.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, doradca zawodowy
Zaangażowanie rodziców do współpracy.	Zebrania z rodzicami, spotkania z pedagogiem i psychologiem.	Rodzice są świadomi odpowiedzialności za edukację swoich dzieci, akceptują działania wychowawcze szkoły	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, doradca zawodowy

OBSZAR PROBLEMOWY - WCZESNA INICJACJA SEKSUALNA

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny
1.Przekazanie wiedzy o mechanizmach następstwach wczesnej aktywności seksualnej	Godziny z wychowawcą, mini wykłady, ulotki, filmy edukacyjne	Zmiana postaw i zachowań młodzieży	Wychowawcy, pielęgniarka medycyny szkolnej,
2.Rozwijanie akceptacji dojrzewania, problemy z tym związane	Godziny z wychowawcą, warsztaty	Wzmocnienie poczucia własnej wartości, podejmowanie dojrzałych i odpowiedzialnych decyzji	Wychowawcy, pielęgniarka medycyny szkolnej, pedagog szkolny,
3. Praca z młodzieżą zagrożoną i zaniedbaną wychowawczo	Rozmowy indywidualne, pomoc młodzieży w wycofaniu się z zachowań ryzykownych poprzez atrakcyjne propozycje(udział w zajęciach sportowych, organizacjach młodzieżowych, itp.)	Uzyskanie dodatkowych informacji o uczniach oraz wskazówek do dalszej pracy profilaktycznej	Wychowawcy, inni nauczyciele, pedagog szkolny, pielęgniarka medycyny szkolnej
4. Pomoc indywidualna w rozwiązaniu konkretnych sytuacji kryzysowych (choroba, ciąża)	Skontaktowanie ucznia z lekarzem, psychologiem	Uczeń otrzyma fachową pomoc od specjalisty	Wychowawcy, pedagog szkolny, pielęgniarka medycyny szkolnej
5.Zaangażowanie rodziców do współpracy	Spotkania z rodzicami podczas wywiadówek, indywidualne spotkania	Rodzice są świadomi odpowiedzialności za edukację psychoseksualną swoich dzieci, akceptują działanie profilaktyczno-wychowawcze szkoły	Wychowawcy, pedagog szkolny, pielęgniarka medycyny szkolnej

PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny
1.Przekazanie wiedzy o zasadach zdrowego odżywiania i jego wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne człowieka	Godziny z wychowawcą, mini wykłady, ulotki, filmy edukacyjne	Zmiana postaw i zachowań młodzieży	Wychowawcy, pielęgniarka medycyny szkolnej
2. Podejmowanie działań w celu zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego oraz podejmowanie aktywności fizycznej poza szkołą	Godziny z wychowawcą, mini wykłady, ulotki, filmy edukacyjne, dostęp do przefiltrowanej wody pitnej, spotkania ze specjalistami z tego zakresu, np. dietetykiem, pracownikami Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, itp.	Zmiana postaw i zachowań młodzieży	Wychowawcy, pielęgniarka medycyny szkolnej
3. Przekazywanie wiedzy o sposobach radzenia sobie z zaburzeniami natury emocjonalnej- depresja, samobójstwa	Godziny wychowawcze, indywidualna praca z uczniem, spotkania tematyczne z zaproszonymi gośćmi dotyczące np. problematyki depresji, samobójstw, zaburzeń odżywiania	Podejmowanie dojrzałych, odpowiedzialnych decyzji	Wychowawcy, pedagog szkolny, pielęgniarka medycyny szkolnej